

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 4100/18
14.06.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Драгане Миросављевић и Веселинке Милошевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа пуномоћник адвокат АБ, против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, улица Бирчанинова број 5, Београд, ради утврђења дискриминације, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Смедереву П 1330/17 од 06.03.2018. године, у седници одржаној 14.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Смедереву П 1330/17 од 06.03.2018. године у ставу првом изреке, као и у делу другог става изреке којим је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара.

УКИДА СЕ решење о трошковима поступка из другог става изреке наведене пресуде у преосталом делу, којим је обавезан тужилац да Вишем суду у Смедереву на име таксе за тужбу и пресуду исплати по 1.900,00 динара, укупно 3.800,00 динара и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак у том делу.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 1330/17 од 06.03.2018. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са

пребивалиштем на територији 7 општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца, као резерviste са пребивалиштем у Смедереву, а који није наведен у Закључку Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара и Вишем суду у Смедереву на име таксе за тужбу и пресуду по 1.900,00 динара, укупно 3.800,00 динара.

Благовременом жалбом тужилац је побијао наведену пресуду из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386 ЗПП-а (“Службени гласник РС” број 72/11 са каснијим изменама и допунама) Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца делимично основана.

Првостепени суд при доношењу побијане пресуде није учинио неку од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП-а на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Не стоји ни битна повреда поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП, јер је првостепени суд правилно оценио изведене доказе, дајући јасне и потпуне разлоге које чињенице важне за одлуку о тужбеном захтеву сматра утврђеним.

Оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужилац започео редовно служење војног рока 20.09.1998. године у месту Бела Црква, с тим што је у току служења војног рока прекомандован, тако што је у току трајања НАТО бомбардовања у периоду од 24.03.1999. до 25.06.1999. године био ангажован на територији Косова у Приштини, као војник на редовном служењу војног рока. По окончању бомбардовања, као војник на ослужењу војног рока са јединицом је премештен у Мердаре – погранични део Косова и Србије и у септембру месецу 1999. године је окончао служење војног рока. У војној књижици тужиоца уписано је учешће у рату у периоду од 24.03. до 25.06.1999. године. Осим тога утврђено је да је између Владе Републике Србије и штрајкачких одбора ратних војних резерvista из неразвијених општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце закључен споразум 11.01.2008. године којим је регулисано питање исплате помоћи неразвијеним општинама у максималном износу од 2.000.000.000,00 динара, а за сваку од наведених општина прецизиран је износ, који се из Трезора Републике Србије има пренети у 6 месечних рата и то почев од јануара 2008. године на посебно отворене рачуне општина за ту намену. Споразумом је као јединствени критеријум за стицање права на добијање помоћи, предвиђено достављање правноснажне судске одлуке на основу одрицања од тужбеног захтева поднетих од стране ратних војних резерvista из наведених општина, а пред надлежним судовима против Републике Србије ради исплате накнаде, а као критеријум за стицање права дефинисан је и временски период који се узима у обзир и то максималних 78 дана проведених на ратишту. По овом Споразуму корисници новчане помоћи су дужни да дају писмену изјаву да немају даљих потраживања по овом основу према Републици Србији.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужилац у периоду од 24.03. до 25.06.1999. године није имао статус војника у резерви, јер се налазио на редовном служењу војног рока, па закључком Владе Републике

Србије од 17.01.2008. године, није учињена дискриминација према тужиоцу, јер се Закључак односио само на војне резервисте, а не и на лица која су била војници на служењу војног рока.

По налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које се жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу, правилно закључио да у конкретном случају тужилац није дискриминисан наведеним Закључком Владе Републике Србије.

Постојање дискриминације у конкретном случају цени се на основу члана 21 Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, јер се односи на Закључак Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, који је донет пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник РС” број 22/09 који је ступио на снагу 07.04.2009. године) и који се на решење конкретног случаја у материјалном смислу не може применити због забране ретроактивности прокламоване у члану 197 Устава Републике Србије. Дискриминација јесте неоправдано чињење разлике између одређених лица по основу више критеријума, па и по основу личног својства (у члану 21 став 1 Устава набројани су само типични случајеви дискриминације). Пребивалиште, поред личног имена и држављанства представља атрибут сваке физичке личности, због чега је могућа дискриминација лица по основу пребивалишта или боравишта. Заштита од дискриминације представља право личности гарантовано Европском Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 1 Протокола 12 уз Европску конвенцију. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су истој или сличној ситуацији, а супротна страна – лице на чије се дискриминационо потупање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

Тужбеним захтевом у овој парници тражи се утврђење да је Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији 7 неразвијених општина, повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца као резервисте са пребивалиштем у Смедереву. Из садржине споразума од 11.01.2008. године произилази да га је закључила Влада Републике Србије са штрајкачким одборима ратних војних резервиста из неразвијених општина, те да је њиме регулисано питање исплате помоћи неразвијеним општинама, а као јединствени критеријум за стицање права на добијање помоћи предвиђено је достављање правноснажне судске одлуке на основу одрицања од тужбеног захтева поднетих од стране ратних војних резервиста из наведених општина ради исплате накнаде, а као критеријум за стицање права дефинисан је и временски период проведен на ратишту. Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био на редовном служењу војног рока од 20.09.1998. године до септембра месеца 1999. године, па и у периоду од 24.03. до 25.06.1999. године, када се налазио у Приштини. Полазећи од наведеног правилно је првостепени суд закључио да тужилац није доказао да је у конкретном случају неједнако третиран у односу на друга лица која су била у истој или сличној ситуацији, јер у спорном периоду тужилац није имао статус војника у резерви, већ војника на служењу војног рока.

Одредбом члана 7 Закона о војсци Југославије (“Службени лист СРЈ” број 43/94,

28/96... “Службени лист СЦГ” број 7/05 и 44/05), који је важио у спорном периоду, прописано је да војску сачињавају стални и резервни састав, да стални састав војске сачињавају професионални војници и војници на служењу војног рока, док резервни састав војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене – војни обвезници. Према члану 9 наведеног закона лица на служби у Војсци су војна лица и цивилна лица, с тим што војна лица у смислу овог закона јесу: професионали војници, војници на служењу војног рока, студенти војних академија, ученици средњих војних школа, слушаоци за резервне официре и лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у војсци. Одредбом члана 89 наведеног закона прописано је да војнику на служењу војног рока припадају новчана примања која одреди Савезни министар за одбрану, док је питање накнада путних и других трошкова у Војсци регулисано одредбама члана 90 - 93 наведеног закона, при чему се ове одредбе, као и одредба члана 89 (новчана примања војника), примењују и за време ратног стања у смислу члана 93 наведеног закона.

Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије (“Службени војни лист” број 38/93, 23/94, 3/97, 11/97, 12/98, 6/99 и 7/99), прописане су накнаде путних и других трошкова, као и накнада погребних трошкова у Војсци Југославије, лица која те накнаде могу отворити, услови под којима те накнаде припадају, висина и износи појединих накнада, начин и поступак за остваривање права на те накнаде у Војсци. У члану 2 наведеног Правилника одређена су лица која под условима прописаним правилником остварују накнаду путних и других трошкова, поред осталих и војници на служењу војног рока, с тим да накнаде према условима прописаним овим правилником припадају лицу из члана 2 овог Правилника за време када је изложено увећаним трошковима ван места службовања, а у одређеним случајевима и у месту службовања (члан 3 став 1 Правилника).

Имајући у виду да је тужилац као војник на служењу војног рока у спорном периоду био припадник сталног састава Војске, односно да је службу у Војсци вршио у сталном саставу, а не у резервном саставу Војске, то је спадао у круг лица из члана 2 наведеног Правилника која остварују право на накнаду путних и других трошкова али под условима прописаним Правилником. Како из садржине споразума од 11.01.2008. године и закључка Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, произилази да је новчана помоћ исплаћена на посебне рачуне наведених 7 општина, ради исплате ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на територији тих општина, који су учествовали у одбрани земље од агресије држава чланица НАТО пакта током 1999. године, то тужилац није доказао да је наведеним закључком Владе Републике Србије извршена дискриминација према њему, по основу пребивалишта, као резервисте са пребивалиштем у Смедереву, јер тужилац у спорном периоду није припадао резервном саставу Војске, већ сталном саставу Војске, као војник на служењу војног рока. Тужилац није био у истој ситуацији, као резервисти који су имали пребивалиште на територији 7 неразвијених општина у погледу права на исплату ратних дневница под условима прописаним наведеним Правилником.

Због тога су без утицаја жалбени наводи којима се указује на суштинску разлику између војника и активног војног лица, односно да не постоји знак једнакости између термина стални састав војске и активно војно лице, када се има у виду да је тужилац у спорном периоду у смислу предходно наведених одредаба Закона о Војсци Југославије био на служби у Војсци као војно лице у смислу овог закона, у која поред војника на служењу војног рока спадају и лица у резервном саставу док се налазе на војној

дужности у Војсци, али тужилац није припадао резервном саставу Војске, већ сталном саставу, што га доводи у различит положај у односу на резервисте у погледу права на исплату ратних дневница. Како дискриминација представља неоправдано чињење разлике између одређених лица која су у истој или сличној ситуацији, као неосновани су оцењени и преостали жалбени наводи тужиоца, којима се указује да статус тужиоца као учесника рата не представља посебну околност која се може ценити као одлучујућа приликом доношења пресуде, јер је управо статус тужиоца битна чињеница за закључак да ли је дошло до повреде начела једнаких права и обавеза.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, како у погледу одлуке о главној ствари, тако ни у погледу одлуке о трошковима поступка, који су правилно одмерени и признати туженој, то је овај суд применом члана 390 ЗПП одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, одлука о трошковима поступка у преосталом делу којим је обавезан тужилац да Вишем суду у Смедереву плати на име судске таксе укупно 3.800,00 динара не може се прихватити као правилна, имајући у виду да је супротна условима и начину наплате неплаћене судске таксе регулисане одредбама Закона о судским таксама. Поступак за наплату неплаћене таксе регулисан је одредбама члана 37-42 Закона о судским таксама. Ако физичко лице, као таксени обвезник, не плати таксу у року који му је одредио суд (члан 37. Закона о судским таксама), што подразумева да је предходно таксеном обвезнику достављен налог, односно опомена о плаћању таксе, суд је дужан да у наредних пет дана донесе решење о извршењу о наплати судске таксе (члан 40 наведеног закона).

Имајући у виду наведено овај суд је применом члана 401 тачка 3 ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Првостепени суд ће у поновном поступку спровести поступак за наплату неплаћене таксе имајући у виду услове и начин из наведених одредаба Закона о судским таксама.

**Председник већа-судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић